

Міцкевіч, Славацкі, Танк

У беларуска-польскіх літаратурных адносінах XX ст. творчасці М. Танка належыць асабліва важная роля. Гэта абумоўлена моцнымі сувязямі паэта з польскай культурай, яго перакладчыцкай працай, а таксама шматлікімі спробамі перакладаў яго твораў на польскую мову.

Чэслава ПАЛУЯН

Некаторыя аспекты сувязі твораў М. Танка з літаратурай нашых суседзяў адзначаліся ў працах Уладзіміра Калесніка, Алега Лойкі, Дамітрыя Бугаёва, Вячаслава Рагойшы, Міколы Арочкі. А ў 1984 годзе пабачыла свет манаграфія Анатоля Вераб'я "Максім Танк і польская літаратура" (выдавецтва "Навука і тэхніка"). Не так даўно гэтая кніга была перавыдадзена "Беларускай навукай". Думаецца, і цяпер, амаль праз тры дзесяцігоддзі пасля першага з'яўлення, даследаванне не страціла сваёй актуальнасці. Прынамсі, яно застаецца "на хвалі", бо кампаратывістычнае вывучэнне літаратур, выяўленне тыпалагічных і генетычных сувязей паміж імі — адзін з самых папулярных кірункаў у сучасным літаратуразнаўстве.

Як адзначае ва ўводзінах Анатоля Верабей, раней "даследчыкі разглядалі ў асноўным сувязі творчасці паэта з суседнімі літаратурамі ў заходнебеларускі час. Яны выказалі цікавыя меркаванні пра літаратурную Чэслава Палуян. Міцкевіч, Славацкі, Танк

вучобу М. Танка, пра ўзаемадзеянне яго творчасці з рускай і польскай рэвалюцыйнай паэзіяй, пра адносіны паэта да еўрапейскіх авангардысцкіх кірункаў 1920 — 1930-х гадоў". У сваёй жа манаграфіі даследчык разглядае розныя аспекты ўзаемадзеяння творчасці М. Танка з польскай літаратурай. Гэта перш за ўсё рэцэпцыя традыцый польскага рамантызму XIX ст. у вершах М. Танка, сувязі з польскай паэзіяй у 1920 — 1930-я гады. Аналізуе Анатоль Леанідавіч і адметнасці перакладчыцкай дзейнасці класіка, у прыватнасці, яго зварот да перастварэння паэмы Юльёша Славацкага "У Швейцарыі", асобных твораў А. Міцкевіча, вершаў іншых польскіх паэтаў, якія актыўна працавалі ў XX ст.

Зразумела, што гэта надзвычай каштоўная інфармацыя для спецыялістаў-філолагаў. Але мне падаецца больш цікавым (нават для шырокай аўдыторыі) разгляд адметнасцей успрымання твораў М. Танка ў Польшчы, чыя літаратурная

А. Л. Верабей

МАКСІМ ТАНК і польская літаратура

традыцыя па сутнасці больш сталая і багатая, чым беларуская. І гэты аспект не застаецца па-за ўвагай аўгара манаграфіі. Рэцэпцыі творчасці М. Танка ў Польшчы прысвечана асобная глава даследавання.

Як піша Анатоль Верабей, "паэзія М. Танка была рана заўважана і высока ацэнена польскімі перакладчыкамі і крытыкамі. Самабытны мастацкі талент паэта, а таксама тое, што ён жыў на тэрыторыі Заходняй Беларусі і быў асабіста знаёмы з віленскімі польскімі паэтамі, садзейнічала папулярнасці маладога беларускага паэта ў Польшчы". Нават нягледзячы на тое, што ён звяртаўся да палякаў, як адзначаў перакладчык Е. Путрамонт у сваіх успамінах, "на мове, на якой палякі Віленшчыны звычайна звяртаюцца да прыслугі", усе адчувалі, што ў яго творах гучала сапраўдная паэзія. Напэўна, таму М. Танка актыўна перакладалі на польскую мову. Варта адзначыць, што перакладчыкі звярталі ўвагу не толькі на яго паэтычныя творы. У 1977 годзе на польскай мове з'явілася выданне "Лісткаў календара", фрагментаў дзённіка М. Танка 1935 — 1939 гадоў. Дзякуючы гэтаму перакладу польскія чытачы пазнаёміліся з М. Танкам і як з таленавітым публіцыстам.